

LA PETJA D'EN PERE PUJOLÀS ALS EAPs^[1]

Joan Serra Capallera

Assessor psicopedagògic, EAP la Garrotxa
Dept. Psicologia Universitat de Girona

RESUM

Breu parlament presentat en l'acte d'homenatge, organitzat per la Universitat de Vic, al Dr. Pere Pujolàs i Maset. En ell es destaca la seva contribució en el model educacional d'assessorament psicopedagògic.

Paraules clau: Assessorament psicopedagògic, serveis educatius.

ABSTRACT

Brief speech presented during the homage to dr. Pere Pujolàs Maset, organized by the University of Vic. In it he points out his contribution to the educational model of psychopedagogic support.

Key words: Psychopedagogical advice, educational services.

Al llarg de poc més de quaranta anys, la intervenció psicopedagògica pública en els contextos escolars s'ha caracteritzat, bàsicament, per donar resposta a les necessitats educatives dels alumnes amb més dificultats en l'aprenentatge i el desenvolupament, a partir d'avaluar-ne les seves característiques i les condicions en les que es posen de manifest, per tal de potenciar la creació de mesures organitzatives, didàctiques i metodològiques que afavoreixin i facilitin la resposta educativa.

Aquest marc paradigmàtic del treball dels assessors psicopedagògics públics, els Equips d'Assessorament Psicopedagògic, coneguts pel seu acrònim EAP, ha estat identificat i dut a terme durant aquests anys des de perspectives i marcs conceptuals diferenciats, cosa que s'ha traslladat també a pràctiques professionals diferenciades i, per tant, a mirades a voltes contraposades de com intervenir en els contextos escolars i amb quins procediments i amb quines eines dur-ho a terme.

De manera succinta, podríem identificar aquestes dues perspectives d'intervenció: per un costat, una mirada simplificadora de les necessitats dels alumnes molt centrada en la valoració diagnòstica de les casuístiques individuals i en la determinació de programes de caràcter personalitzat i concret de recuperació i millora del handicap específic; i per l'altre, una mirada més global i complexa del que suposen els processos d'ensenyar i aprendre i del paper de tots els agents que hi intervenen i les connexions i influències dels contextos en el que es donen.

La primera, és una mirada que es centra en l'especificitat de les dificultats de l'alumne, la segona el contempla en funció de les potencialitats que sorgeixen com a resultat de la interacció intencional entre tots els alumnes en el marc d'activitats conjuntes de progrés individual i grupal.

El debat entre mirades, que és un debat entre interpretacions sobre les relacions entre desenvolupament i aprenentatge i entre models interpretatius, no és manté tancat, ni des de la mateixa administració educativa, a cavall entre tímides

propostes per a consolidar un model inclusor i la redacció de decrets fonamentats en la diferenciació clínica de les necessitats dels alumnes, ni des dels mateixos professionals. I aquesta contraposició, tot sovint explica i configura els equips psicopedagògics, els EAPs.

En Pere, durant sis anys, del 1992 al 1998, va estar treballant en un d'aquests equips, l'EAP del Pla de L'Estany; prèviament, del 1990 al 1993, havia estat professor de fusteria de l'Institut Capalans d'Anglès.

Durant aquests anys, en Pere va entomar el repte de posicionar-se, tant des del compromís ètic que l'ha caracteritzat com des del convenciment que el progrés personal és el resultat de la interacció en contextos d'interactivitat conjunta amb altres. L'escola, que ell sempre va identificar com un sistema obert de múltiples i variades interaccions internes i externes, és, per essència el context privilegiat, i socialment assignat, on aquestes interaccions hi tenen lloc. I a ella, a l'escola, va dirigir la seva mirada i la seva intencionalitat professional.

I la va contemplar des de la perspectiva tant dels diferents agents que hi interactuen, primordialment els docents, com des de la seva funció social: la creació de processos de capacitació competencial de tots els alumnes. Així, la triangulació entre docents, alumnes i què ensenyar en el marc de l'organització i funcionament de la institució escolar, li evidenciava el contingut de l'assessorament que duia a terme.

Per un costat, calia trobar formats de treball conjunt amb els docents, per en Pere la formació i l'assessorament a docents ha estat sempre clau i, per l'altre, calia plantejar estratègies col·laboratives entre els alumnes que propiciessin la interactivitat des de l'aportació competencial de cadascun i cadascuna dels nens i nenes que integren el grup-classe. En aquest sentit, les seves aportacions a la conceptualització i concreció metodològica dels grups cooperatius en el marc d'una escola per a tots i totes, ha estat molt valuosa. El rigor en que va dur a terme aquestes tasques forma part de la seva manera de ser, i no és un valor afegit, sinó quelcom connatural a la seva manera de plantejar-se el treball i la vida.

En el debat d'enfocaments i marcs teòrics que breument exposava al principi, en Pere no va dubtar en entendre com un tot l'atenció a l'alumnat i l'assessorament institucional: cal treballar en i amb l'escola, i amb aquells que hi treballen i s'hi relacionen, per a poder construir processos que consolidin pràctiques en les que les capacitats competencials de tots i totes hi trobin lloc.

Així, la seva mirada, i amb ella la seva pràctica professional, es va centrar i ha constituït un pòsit valuós, en l'assessorament als docents i en la qualificació dels contextos escolars per tal de millorar les condicions dels processos d'ensenyament aprenentatge i fer-los hàbils per a donar resposta a les necessitats educatives i personals de TOTS –ara en majúscula- els alumnes.

Per acabar, una anècdota i un regal: ara fa uns dies quan comentàvem amb la inspectora d'ensenyament del sector on treballa l'acte d'avui, la Mercè es recordava de quan com a docent a l'institut participava de les sessions de treball sobre els grups cooperatius amb en Pere -fins aquí l'anècdota, ara el regal-, i satisfeta m'explicava que, passats ja uns quants anys, els seus fills, ara que estudien al mateix institut on ella treballava, organitzen el seu aprenentatge en grups

Nº 44 (2a.època) març 2016

URL: www.ambitsaaf.cat

ISSN: 2339-7454

Copyright ©

cooperatius: en Pere ens va ensenyar com i en què consisteix la persistència dels canvis.

Olot, novembre 2015

Nota:

[1] Parlament presentat a l'acte d'homenatge al Dr. Pere Pujolàs i Maset, celebrat a l'Aula Maga de la Universitat de Vic el 27 de novembre de 2015

Correspondència amb l'autor: Joan Serra Capallera. E-mail: jserra32@xtec.cat